

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra de științe socio-umane și asistență socială

CURRICULUM

la unitatea de curs Sociologia familiei și a copilăriei (învățămînt cu
frecvență la zi și cu frecvență redusă)

Autor: conf. univ., dr. Gheorghe Neagu

Bălți, 2014

VARIANTĂ ACTUALIZATĂ DISCUTATĂ ȘI APROBATĂ LA ȘEDIȚA CATEDREI DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE ȘI ASISTENȚĂ PUBLICĂ DIN _____, PROCES VERBAL NR.1,

CONFIRMATĂ ÎN ȘEDIȚA CONSILIULUI FACULTĂȚII DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE

DIN _____, PROCES-VERBAL NR. _____

I. Informații de identificare a cursului

Facultatea: Drept și Științe Sociale

Catedra: Științe socio-umane și asistență socială

Domeniul general de studiu: 33 Asistență socială

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 33 Asistență socială

Denumirea specialității: asistență socială

Statutul: unitate de curs, parte componentă a modului

Administrarea unității de curs:

a) studii cu frecvență la zi

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Curs	Sem.	Lab.	L. ind.		
	3	90	30	15		45	Examen combinat	Româna

b) secția cu frecvență redusă

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	L. ind.		
	3	18	8	10	-		Examen combinat	Româna

II. Informații referitoare la cadrul didactic:

Numele, prenumele titularului cursului: **Gheorghe Neagu**

Gradul științific: doctor în istorie

Tel.: 069224522

e-mail: neagu.gheorghe@gmail.com

III. Integrarea cursului în programul de studii

Abordarea problematicii familiei și copilului din perspectivă sociologică este indispensabilă pentru asistenții sociali:

- fără o viziune sociologică asupra genezei și evoluției problemelor sociale este de neînchipuit identificarea adecvată a tehnicilor de intervenție socială din perspectiva asistenței sociale;

- fără o abordare sistemică a problemelor sociale cu care se confruntă familia și copiii este imposibil de realizat harta socială a comunităților deservite de către asistenții sociali;
- fără dimensiunea sociologică holistă problemele sociale cu care se confruntă instituția familiei și copiii nu pot fi listate/clasificate, lucru absolut necesar pentru asistența socială;
- orientarea spre reformarea societății din perspectiva integrării în Uniunea Europeană presupune creșterea importanței investigațiilor empirice de factură sociologică în elaborarea proiectelor de intervenție socială, orientate spre depășirea disfuncțiilor acestei instituții sociale.

Către semestrul III de învățământ studentul cunoaște conceptele fundamentale ale sociologiei generale, elementele esențiale ale metodologiei investigațiilor sociologice empirice, studiate în semestrul II. O importanță deosebită în crearea premiselor favorabile pentru realizarea obiectivelor unității de curs în cauză o are cunoașterea următoarelor concepte: instituție socială; grup social; sistem social; proces social etc.

Scopul principal al unității de curs rezidă în studierea aprofundată a realității sociale a instituției familiei și formarea deprinderilor de realizare a investigațiilor empirice, necesare pentru valorificarea adecvată a rezultatelor cercetărilor în activitatea curentă a asistentului social.

Studierea problematicii unității de curs creează premise favorabile pentru sesizarea adecvată a celeilalte componente a modulului: asistența socială a familiei și copilului.

IV. Competențe prealabile:

- să cunoască fundamentele teoretice ale sociologiei;
- să cunoască temeinic terminologia sociologică în general;
- să cunoască metodologia sociologiei generale;
- să aibă capacitatea de interpretare a unui text de sociologie;
- să fie capabil să aplice principiile, metodele, tehnicile și procedeele metodologice în investigarea realității sociale;
- să dețină capacitatea de evaluare adecvată a evenimentelor social-politice, economice, ideologice, culturale;
- să aibă capacitatea de sinteză a activităților publice într-un cadru social concret;

V. Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

1. Competențe la nivel de cunoaștere

La nivel de cunoaștere și înțelegere studentul trebuie:

- să identifice specificul și esența obiectului de studiu al unității de curs în cauză, coraportul ei cu alte științe;
- să cunoască etapele principale de dezvoltare, conceptele și paradigmele principale cu care operează sociologia familiei și a copilăriei;

- să identifice dimensiunile abordării sociologice a familiei și copilului (în calitate de grup social);
- să recunoască manifestările realității sociale a instituției familie din perspectiva relațiilor complexe dintre subsistemul familiei și sistemul societal;
- să definească realitatea socială a instituției familiei din perspectiva principalelor paradigme sociologice;
- să cunoască regulile de utilizare a metodelor și tehnicilor adecvate cercetărilor empirice în domeniu.

2. Competențe la nivel de înțelegere și aplicare:

- să explice esența conceptelor cu privire la realitatea socială a instituției familiei;
- să utilizeze metodele și tehnicile adecvate problematicii diverse a sociologiei familiei și copilăriei;
- să utilizeze corect terminologia sociologiei familiei și a copilăriei în expunerea principalelor probleme teoretice și practice;
- să dobândească deprinderi de cercetare a realității sociale a familiei și copilului (în calitate de grup social);
- să fie capabil să analizeze influența factorilor economici, politico-ideologici și de altă natură asupra familiei;
- să dobândească deprinderi de identificare și înțelegere a factorilor extrinseci familiei (de natură economică, morală etc.), care conduc la disfuncția acesteia;
- să explice ipostazele (situațiile) ce pot să apară între subsistemul familiei și sistemul societal în procesul integrării în Uniunea Europeană;
- să evalueze datele investigațiilor empirice din domeniul sociologiei familiei;
- să formuleze proiecte de depășirea a problemelor sociale cu care se confruntă această instituție socială;
- să dobândească deprinderi de aplicare în practică a cunoștințelor teoretice în vederea rezolvării unor situații din viața comunităților urbane și rurale.

3. Competențe la nivel de integrare:

- să achiziționeze deprinderi de identificare a discrepanțelor, nepotrivirilor ce există între instituția familiei și exigențele vieții sociale;

- să dobândească deprinderi de identificare, evaluare și soluționare a problemelor sociale cu care se confruntă familia și copiii;
- să consolideze capacitățile de efectuare a cercetărilor științifice în diverse domenii ale sociologiei familie și a copilăriei;
- să dezvolte capacitățile de identificare a importanței crescânde a sociologiei familie în activitatea asistentului social;
- să consolideze abilitățile de proiectare a dezvoltării sociologiei familiei și a copilăriei în contextul integrării europene.

VI. Finalitățile cursului:

- la finele unității de curs se estimează că studentul va fi capabil să conceapă societatea ca un întreg funcțional, în cadrul căruia toate componentele interacționează și se ajustează reciproc;
- va fi capabil să identifice locul și funcțiile familiei în cadrul sistemului social global, a multiplelor relații de intercondiționare dintre subsistemul familiei și celelalte componente ale vieții sociale;
- va fi capabil să identifice dificultățile, riscurile și nevoile familiei și copilului și modalitățile de valorificare a datelor cercetărilor sociologice empirice în elaborarea proiectelor de intervenție;
- va fi capabil să utilizeze metodele și tehnicile de cercetare științifică a realității sociale a familie;
- va demonstra eficiența modului de învățare prin intermediul unui proiect de cercetare în domeniul sociologiei familiei;
- va demonstra cunoașterea temeinică a realității sociale a familiei prin capacitatea de a realiza analize critice ale raportului dintre subsistemul familiei și sistemul societal;
- va conștientiza necesitatea de a se raporta permanent la contextul social atunci când se pune problema înțelegerii genezei problemelor sociale cu care se confruntă familia și copiii și aplicarea corectă a principiilor metodologice de soluționare a acestora..

VII. Calendarul de desfășurare a cursului (secția cu frecvență la zi)

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la curs / prelegeri

Nr.	Tema	Nr. de ore
1.	Obiectul de studiu și problematica cursului	4

2.	Instituția familiei între schimbare și stabilitate	2
3.	Profilul familie moldovenești contemporane (viziune de ansamblu)	2
4.	Comportamentul demografic al familiei moldovenești contemporane	4
5.	Adaptarea familiei tinere la realitatea economico-socială din Republica Moldova	4
6.	Funcția educațională a familiei în contextul schimbărilor sociale	2
7.	Violența în familie asupra femeii	2
8.	Disoluția cuplului și efectele acestui proces asupra copiilor.	2
9.	Copiii în situație de risc.	6
10.	Copii în conflict cu legea	2
	Total	30

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar

Nr.	Tema	Nr. De ore
1.	Familia moldovenească între modelul tradițional și modernitate/postmodernitate	2
2.	Funcția educațională a familiei moldovenești în contextul schimbărilor sociale	2
3.	Costurile sociale ale migrației părinților peste hotare	2
4.	Portretul sociologic al copiilor Moldovei	2
5.	Copii în situație de risc	2
6.	Tipologia familiilor și grupurilor de copii din localitățile de origine ale studenților	4
7.	Particularități metodologice în studierea familie și copilului	1
	Total	15

Calendarul de desfășurare a cursului (secția cu frecvență redusă)

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la curs / prelegeri

Nr.	Tema	Nr. De ore
1.	Obiectul de studiu și problematica sociologiei familiei	2
2.	Profilul familiei moldovenești contemporane	4
3.	Metodologia realizării cercetărilor empirice în domeniul sociologiei familiei	2
	Total	8

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar

Nr.	Tema	Nr. De ore

		ore
1.	Funcția reproductivă a familie moldovenești în contextul schimbărilor sociale	2
2.	Adaptarea familiei la realitatea economico-socială din țară	2
3.	Impactul migrației adulților asupra copiilor și bătrânilor rămași singuri acasă	2
4.	Portretul sociologic al copiilor Moldovei	2
5.	Tipologia familiilor și grupurilor de copii din localitatea de origine a studenților	2
	Total	10

VIII. Conținuturi

Tema nr.1. Obiectul de studiu și problematica sociologiei familiei

1. Obiectul de studiu și problematica cursului
2. Definiții ale familiei
3. Tipuri de familie
4. Funcțiile familiei.
5. Perspective și teorii sociologice asupra familiei

Tema nr. 2. Instituția familiei între schimbare și stabilitate

1. Familia tradițională
2. Familia modernă.
3. Familia contemporană.
4. Critica „familie standard” și stilurile alternative.
5. Sociologia familiei postmoderne.

Tema nr. 3. Profilul familiei moldovenești contemporane

1. Factorii principali care generează evoluția instituției familiei de la tradiționism spre modernism și postmodernism.
2. Caracteristici fundamentale ale familiei moldovenești.
3. Profilul familiei moldovenești în baza studiului empiric realizat de IDIS Viitorul (2007, publicat în 2008).
4. Atitudinea tineretului studios față de instituția familiei.

Tema nr.4. Comportamentul demografic al familiei moldovenești contemporane.

1. Tendințe demografice pentru perioada 1990-2014

- 2.Comportamentul demografic sub aspect teritorial
- 3.Factorii de influență asupra stării demografice
- 4.Comportamentul demografic și sistemul de protecție socială.
- 5.Politici publice orientate spre îmbunătățirea comportamentului demografic al familiilor.

Tema nr.5. Tema. Adaptarea familiei tinere la realitatea economico-socială din Republica Moldova

- 1.Construirea unui model teoretic al procesului de adaptare a familiei la tranziția la economia de piață.
- 2.Adaptarea familiei tinere la realitatea economic-socială din Republica Moldova (rezultatele unor studii empirice).

Tema nr. 6. Funcție educațională a familiei în contextul schimbărilor sociale.

- 1.Sistemul valoric al familiei moldovenești contemporane.
2. Realizarea funcției educaționale de către familia moldovenească contemporană.

Tema nr. 7. Violența în familie asupra femeii

- 1.Fenomenul violenței (intra)familiale în lume și în Republica Moldova.
2. Violența în familie asupra femeii.
3. Prevenirea violenței (intra)familiale și rolul asistentului social în acest proces.

Tema nr.8. Disoluția cuplului și consecințele acestui proces asupra copiilor

- 1.Factorii care generează disoluția cuplului.
2. Efectele disoluției cuplului asupra copiilor.
3. Rolul asistentului social în diminuarea consecințelor negative ale divorțului asupra copiilor.

Tema nr.9. Copii în situație de risc

1. Obiectul de studiu și problematica sociologiei copilăriei.
- 2.Factorii care generează fenomenul „copii în situație de risc”
- 3..Copiii – victime ale violenței și neglijării
- 4.Copii instituționalizați
- 5.Copii cu dizabilități
- 6.Copii lăsați fără îngrijire de părinții care muncesc în străinătate
7. Alți copii excluși social

7. Rolul asistentului social în diminuarea fenomenului „Copii în situație de risc”.

Tema nr.10. Migrația părinților peste hotare și efectele acestui proces asupra socializării copiilor.

1. Factorii favorizanți ai migrației părinților peste hotare. Rolul asistentului social în neutralizarea unor „factori de împingere”.
2. Impactul plecării părinților peste hotare asupra procesului de socializare a copiilor.
3. Rolul asistentului social în diminuarea costurilor sociale ale migrației părinților peste hotare

Tema nr.11. Copii în conflict cu legea

1. Factorii ce generează criminalitatea în rândul copiilor
2. Caracteristica sociologică a criminalității minorilor.
3. Resocializarea copiilor infractori.
4. Prevenirea delincvenței juvenile.

IX. Activități de lucru individual:

Nr.	Sarcini pentru învățămînt cu frecvență la zi / învățămînt cu frecvență redusă	Nr. de ore zi f/r
1.	Obiectul de studiu și problematica unității de curs - să sesizeze specificitatea dimensiunii sociologice a abordării familiei și copilului; - să identifice problematica unității de curs; - să identifice domeniile de cercetare ale unității de curs; - să descrie funcțiile unității de curs, identificînd domenii de valorificare de către asistentul social a rezultatelor investigațiilor sociologice empirice; - să sesizeze principalele probleme sociale care pot fi soluționate și cu aportul investigațiilor empirice de factură sociologică; - să determine locul unității de curs în formarea profesională inițială și continuă a asistentului social; - să definească instituția familiei; - să analizeze cîteva definiții ale familiei, sesizînd elementele comune și specifice ale acestora; - să identifice particularitățile familiei în calitate de comunitate umană specifică; - să identifice caracteristicile specifice ale tipurilor de familie; - să caracterizeze funcțiile principale ale familiei; - să compare 2-3 puncte de vedere ale specialiștilor asupra funcțiilor familiei, argumentîndu-și poziția proprie;	4 / 10

	- să identifice esența perspectivei structural-funcționaliste asupra familiei; - să caracterizeze esența perspectivei interacționist-simbolice asupra familiei; - să determine reperele principale ale teoriei conflictului în analiza familiei; - să identifice specificul teoriei schimbului social în sociologia familiei; - să caracterizeze punctele-cheie ale perspectivei feministe asupra familiei; - să elucideze esența teoriei ciclului vieții familiale.	
2.	Instituția familiei între schimbare și stabilitate - să identifice caracteristicile modelului tradițional de familie; - să determine raportul dintre manifestările societății preindustriale și caracteristicile modelului tradițional de familie; - să caracterizeze raportul dintre revoluția industrială și evoluția familiei; - să identifice principalele transformări ale familiei datorită modernizării; - să cunoască portretul sociologic al familiei contemporane; - să explice diversitatea de modele familiale din perspectiva contextului social; - să elucideze esența stilurilor alternative de viață; - să determine esența sociologiei familiei postmoderne.	4 / 10
3	Profilul familiei moldovenești contemporane - să identifice principalii factori care au influențat evoluția familiei moldovenești de la modelul tradițional spre modernitate și postmodernitate; - să identifice, în baza studiilor sociologice empirice, manifestările modelului tradițional specifice familiei moldovenești; - să măsoare ponderea manifestărilor modelului tradițional specific familiei moldovenești contemporane; - să identifice anumite caracteristici ale modelului modern în familia moldovenească contemporană; - să măsoare ponderea modernității în familia moldovenească contemporană; - să identifice caracteristici ale postmodernismului (în baza studiilor empirice) în familia moldovenească contemporană; - să măsoare, în baza studiilor sociologice empirice, ponderea postmodernismului, în familia moldovenească contemporană; - să elaboreze un eseu cu genericul „Familia moldovenească contemporană – de la modelul tradițional spre modernitate și postmodernitate”;	4/8

	- să explice influența caracteristicilor tradiționale, moderne și postmoderne ale familiei în procesul asistenței sociale a acestei instituții sociale.	
4	Comportamentul demografic al familiei moldovenești contemporane. - să identifice tendințele evoluției demografice în perioada 1990-2013; - să determine particularitățile tranziției demografice a Republicii Moldova în comparației cu statele Uniunii Europene; - să caracterizeze structura pe vârste a populației din perspectiva influenței acesteia asupra diverselor procese sociale; - să elucideze particularitățile comportamentului demografic sub aspect teritorial; - să determine factorii care influențează starea demografică; - să identifice rolul asistentului social în diminuarea influenței negative a factorilor respectivi, în special, sănătatea reproducerii; - să elucideze evoluția raportului dintre comportamentul demografic și sistemul de protecție socială; - să cunoască principiile de asigurare a securității demografice; - să identifice principalele acțiuni orientate spre prevenirea vulnerabilității familiei și copilului; - să identifice locul și rolul asistentului social în implementarea acțiunilor respective; - să elucideze măsurile de îmbunătățire a comportamentului reproductiv.	4/8
5	Adaptarea familiei tinere la realitatea economico-socială din Republica Moldova -să distingă două niveluri (macrosocial și microsocal) în procesul de adaptare a familiei la realitatea economico-socială din Republica Moldova; -să identifice factorii protectivi în procesul de adaptare a familiei la realitatea economico-socială din țara noastră; -să determine factorii de risc în procesul adaptării familiei la realitatea economico-socială; - să sesizeze ipotezele formulate în partea teoretică a cursului; - să identifice, în baza ipotezei generale, factorii cu riscuri de inadaptare sau adaptare dificilă; - să determine, în baza analizei datelor cercetărilor sociologice empirice, factorii care stimulează adaptarea familiei;	4/8

	- să identifice, în baza analizei investigațiilor empirice, factorii frenatori ai procesului de adaptare; - să determine tipurile de familii, în funcție de gradul de adaptare la realitatea economico-socială din țară; - să identifice factorii care pot fi minimalizați prin activitatea asistentului social în cazul familiilor tinere adaptate economic, dar neadaptate în plan familial; - să identifice factorii care pot fi minimalizați prin activitatea asistentului social în cazul familiilor tinere total neadaptate.	
6	Funcție educațională a familiei în contextul schimbărilor sociale. - să determine potențialul educogen al familiei moldovenești contemporane; - să caracterizeze rolurile parentale în procesul de socializare a copiilor; - să identifice factorii care diminuează rolul familiei în educația copiilor; - să caracterizeze raportul dintre sistemul valoric al familiei și modelul educațional al acesteia; - să identifice rolul asistentului social în consolidarea capacității educaționale a familiilor.	4/8
7	Violența în familie asupra femeii - să elucideze manifestările violenței în familie asupra femeii în lume și în societatea moldovenească; - să determine factorii care generează violența asupra femeii în societatea moldovenească; - să determine particularitățile metodologice ale studierii violenței în familie asupra femeii; - să elaboreze portretul sociologic al agresorului în familie; - să elaboreze portretul sociologic al femeii agresate în familie; - să măsoare eficiența măsurilor de protecție a femeii agresate; - să elucideze măsurile de prevenire a violenței în familie asupra femeii; - să identifice locul și rolul asistentului social în sistemului de prevenire a violenței asupra femeii.	4/8
8	Disoluția cuplului și consecințele acestui proces asupra copiilor - să identifice factorii care generează disoluția cuplului; - să listeze, în baza studiilor sociologice, factorii care conduc la disoluția	4/10

	cuplurilor; - să determine particularitățile disoluției cuplurilor în mediul urban și în mediul rural; - să identifice efectele divorțului asupra copiilor; - să determine rolul asistentului social în minimalizarea efectelor negative ale divorțului asupra copiilor; - să elucideze măsurile de prevenire a disoluției cuplului.	
9	Copii în situație de risc - să cunoască specificitatea sociologiei copilăriei; - să identifice cauzele și condițiile care conduc la vulnerabilitatea copiilor; - să determine cauzele violenței în familie asupra copiilor; - să identifice formele de violență în familie asupra copiilor; - să determine rolul asistentului social în diminuarea violenței asupra copiilor; - să identifice dimensiunile negative ale instituționalizării copiilor; - să elucideze formele alternative instituționalizării; - să elucideze portretul sociologic al copiilor cu dizabilități; - să identifice cauzele marginalizării sociale a unor grupuri de copii; - să identifice rolul asistentului social în incluziunea socială a copiilor în situație de risc.	10/20
10	Migrația părinților peste hotare și efectele acestui proces asupra socializării copiilor. - să clasifice factorii „de împingere” a părinților peste hotare; - să elucideze nuanțat efectele migrației părinților peste hotare; - să determine, în baza studiilor sociologice empirice, nevoile specifice ale copiilor rămași singuri acasă; - să elucideze acțiunile întreprinse în vederea neutralizării consecințelor negative ale plecării părinților peste hotare asupra copiilor; - să identifice rolul asistentului social în minimalizarea acestor efecte	4/10
11	Copiii în conflict cu legea - să clasifice factorii care generează infraționalitatea în rândul copiilor; - să caracterizeze fenomenul criminalității în rândul minorilor de la 1990 încoace; - să elucideze procesul de resocializare în penitenciar;	4/10

	- să determine particularitățile procesului de reintegrare socială a copiilor ex-deținuți; - să identifice specificul formele alternative la sancțiunea privării de libertate; - să caracterizeze sistemul de prevenire a infraționalității în rândul copiilor; - să identifice locul și rolul asistentului social în diminuarea infraționalității în rândul copiilor.	

X. Evaluare:

Evaluarea curentă are loc la seminarii prin note acumulate pentru sarcinile de lucru independent, lucrări de control, teste, prezentări de referate, comunicări.

Evaluarea finală se va desfășura sub forma unui **examen combinat, parte componentă a modului**. Biletul de examinare va cuprinde 2 subiecte ce rezultă din conținuturile ambelor unități de curs, părți ale modulului. Subiectele de examinare vor fi formulate reieșind din finalitățile unității de curs și competențele speciale. Un subiect îl constituie proiectul investigației sociologice, elaborat pe parcursul semestrului. Nota de la examen constituie 40% din nota finală, iar 60 % revin notei medii acumulate la seminarii, la ambele unități de curs, părți componente ale modulului. $N_f = 0,4n_i + 0,6n_e$, unde N_f – nota finală; n_i – media notelor pentru sarcinile de lucru independent, n_e – nota de la examen.

Mostre de test pentru evaluarea curentă:

Test de evaluare a cunoștințelor și abilităților la „Dimensiuni sociologice ale familiei...”. Varianta nr. I.

1. Definiți familia în calitate de comunitate umană specifică 5 p.

---

2. Care este obiectul de studiu al sociologiei familiei? 5 p.

---

3. Identificați 4-5 probleme pe care le studiază în mod prioritar sociologia familiei. 5 p.

---

4. Enumărați 4-5 caracteristici ale familiei tradiționale 10 p.

---

5. Elucidați, succint, esența paradigmei funcționaliste în abordarea problematicii sociologiei familiei 10 p.

-

---

6. Caracterizați procesul adaptării familiei tinere la realitatea economico-socială din societatea moldovenească 20 p.

Varianta nr. 2.

1. Care sunt caracteristicile specifice ale familiei în comparație cu alte tipuri de comunități umane? 5 p.

---

2. Enumerați funcțiile familiei 5 p.

---

3. Identificați 4-5 caracteristici specifice ale familiei moldovenești contemporane 5 p.

---

4. Enumerați 4-5 caracteristici ale familiei postmoderne

10 p.

---

5. Elucidați, succint, esența teoriei conflictualiste în abordarea problematicii sociologiei familiei

10 p.

---

6. Cum pot fi valorificate rezultatele studiilor sociologice empirice în activitatea asistentului social? (descrieți câteva modalități/exemple, invocând datele unor cercetări din domeniu)

20 p.

XI. Chestionar pentru examenul, parte componentă a modulului.

1. Definiți conceptul de familie. Prin ce se distinge familia de alte forme de asociere umană?
2. Ce tipuri de familie cunoașteți? Identificați caracteristicile definiții ale familiei nucleare, familiei monoparentale și familiei la distanță.
3. Identificați funcțiile familiei. Descrieți, succint, esența acestora.
4. Elucidați perspectiva funcționalistă în sociologia familiei.
5. Elucidați teoria conflictului în sociologia familiei.
6. Caracterizați teoria schimbului social în sociologia familiei.
7. Identificați principalele trăsături ale familiei tradiționale.
8. Identificați principalele caracteristici ale familiei moderne.
9. Identificați principalele caracteristici ale familiei postmoderne.
10. Identificați și caracterizați factorii principali care conduc la evoluția instituției familiei în Republica Moldova de la tradiționalism spre modernitate și postmodernitate.
11. Familia moldovenească între tradiționalism și modernism. Care sunt, în opinia Dvs. caracteristicile definiții ale familiei moldovenești contemporane?
12. Elucidați funcția economică a familie moldovenești contemporane din perspectiva adaptării familiei tinere la realitatea economico-socială din Republica Moldova.
13. Elucidați instituția căsătoriei în contextul schimbărilor sociale din Republica Moldova.
14. Caracterizați rolurile și responsabilitățile familiale (în baza studiilor sociologice).
15. Elucidați, succint, funcția educațională a familiei moldovenești contemporane.
16. Caracterizați sistemul valoric al familiei moldovenești contemporane.
17. Care sunt efectele migrației de muncă a părinților asupra procesului de socializare a copiilor? Cum pot fi neutralizate efectele negative ale acestui proces?
18. Elucidați fenomenul celibatului în societatea moldovenească și în societățile occidentale.
19. Caracterizați concubinajul/uniunea liberă în societatea moldovenească și în societățile occidentale.
20. Identificați caracteristicile familiei monoparentale din perspectiva asistenței sociale.
21. Identificați cauzele disoluției cuplurilor. Care sunt implicațiile psihosociale ale divorțului?

22. Identificați cele mai vulnerabile din punct de vedere social grupuri de copii.
23. Caracterizați, succint, fenomenul „copii în conflict cu legea”. Ce acțiuni poate întreprinde asistentul social în vederea neutralizării factorilor generatori ai comportamentului infracțional în rândul minorilor?
24. Caracterizați fenomenul abandonului copilului în societatea moldovenească. Integrarea socială a copiilor post-instituționalizați.
25. Situația persoanelor cu dizabilități din Republica Moldova. Caracteristici definitorii.
26. Caracterizați tendințele demografice din societatea moldovenească (1990-2012).
27. Caracterizați comportamentul demografic sub aspect teritorial (în Republica Moldova).
28. Caracterizați raportul dintre comportamentul demografic și sistemul de protecție socială.
29. Identificați factorii de influență asupra stării demografice.
30. Caracterizați impactul mediului ecologic asupra sănătății populației.
31. Cunoștințele și atitudinea tinerilor față de sănătatea reproductivă.
32. Expuneți principiile de asigurare a securității demografice. Descrieți direcțiile strategice a politicilor demografice.
33. Caracterizați obiectivele privind înlăturarea obstacolelor care condiționează nivelul scăzut al natalității în Republica Moldova.
34. Identificați acțiunile strategice pentru a face față îmbătrânirii populației în Republica Moldova.
35. Caracterizați măsurile de prevenire a emigrării populației.
36. Prezentați tipologia familiilor și a copiilor din localitatea de baștină a DVS.

În procesul pregătirii răspunsurilor (în sală, în ziua examenului), studenții vor avea dreptul să utilizeze următoarele surse informaționale:

1. Studiu sociologic: Modelul familiei în tranziție și răspunsul politicilor publice și schimbări de valori și structuri sociale în Republica Moldova. Iunie 2008. IDIS VIITORUL;
2. Studiu sociologic: Necesitățile specifice ale copiilor și vârstnicilor lăsați fără îngrijirea membrilor de familie plecați la muncă peste hotare. Iulie 2011;
3. Situația copiilor în Republica Moldova în anul 2013. Studiu. Biroul Național de Statistică;
4. Datele colectate de către fiecare student în localitatea de origine.

XII. Tematica proiectelor de investigație.

1. Violența asupra copiilor în familie în mun. Bălți.

2. Violența în familie asupra femeii în mun. Bălți.
3. Delincvența juvenilă în mun. Bălți
4. Copii străzii în mun. Bălți;
5. Fenomenul divorțialității în mun. Bălți;
6. Migrația părinților din satul X și impactul acestui fenomen asupra comportamentului copiilor rămași acasă;
7. Instituția căsătoriei în sistemul valoric al adolescenților.
8. Familia monoparentală în societatea moldovenească.
9. Fenomenul abandonului copilului în societatea moldovenească.
10. Sistemul valoric al familiei moldovenești contemporane.
11. Intențiile migraționiste ale studenților din anii terminali.

XIII. Bibliografie

- Rădulescu, Sorin. Sociologia vârstelor. București : Editura Hyperion XXI, 1994 ;
- Rădulescu S. .M., Sociologia violenței (intra)familiale. Victime și agresori în familie. București : Editura Lumina Lex, 2001;
2. Stănciulescu, Elisabeta. Sociologia educației familiale. Vol. 1 și 2. Iași: Editura Polirom 1997; 1998;
  2. Sinchevici, Inga. Unele aspecte de adaptare socioeconomică a familiei tinere din Republica Moldova la condițiile actuale// Revista de filosofie, sociologie și științe politice, 2008, nr.2;
  3. Chistruga-Sînchevici, Inga. Modele de adaptare a familiilor tinere la transformările social-economice din Republica Moldova//Societatea contemporană de la meditații la acțiuni: Materialele conferinței științifice internaționale cu prilejul aniversării... Chișinău, 2009;
  4. Antonov V., Gamanji T. Monitor social. Abandonul copilului în Republica Moldova: actori, soluții și lacune. IDIS “Viitorul”. Nr.6. - Chișinău, 2010.
  5. IDIS „Viitorul” și Reprezentanța UNICEF în Republica Moldova. Modelul familiei în tranziție și răspunsul politicilor publice la schimbările de valori și structuri sociale în Republica Moldova. – Chișinău, 2007.
  6. Necesitățile specifice ale copiilor și vârstnicilor lăsați fără îngrijirea membrilor de familie plecați la muncă peste hotare. Studiu sociologic, 2011. Autori: Diana Cheianu-Andrei (coordonator), Rodica Gramma, Stela Milicenco, Valentina Pritcan, Virginia Rusnac, Dorin Vaculovschi. Chișinău, 2011;
- Implementarea legislației Republicii Moldova cu privire la violența în familie. Raport din perspectiva respectării drepturilor omului. Ch., 2012;

7. Copiii în conflict cu legea –neglijați sau iuțați: studiu privind situația copiilor în conflict cu legea aflați sub vârsta răspunderii penale. Autori: Beșliu Nicolae și a. Ch., 2011;
- Fenomenul delincvenței juvenile în Republica Moldova. Autori: Dolea, Igor și a. Chișinău: IRP, Unicef, 2011;
8. Capacități și abilități de reintegrare socială a deținuților. Cercetare sociologică. Chișinău, 2009;
9. Violența față de femei în familie în Republica Moldova. Chișinău, 2011;
10. Popescu, Raluca. Profilul familiei românești contemporane//calitatea vieții, XXI, nr.1-2, 2010; p.5-28;
11. Coroban, Cristina, Bulgaru, Maria. Complexitatea sistemului familial de relaționare//Studia Universitas, revistă științifică a Universității de Stat din Moldova, nr.3, 2011, p.40-45;
12. Voinea, M. Sociologia familiei. București, 1993;
13. Iluț, P. Sociologia și antropologia familiei. Iași: Polirom, 2005;
14. Spînu, M. Introducere în asistența socială a familiei și copilului. Chișinău, 1998;
15. Banuh, Anghelina, Prițcan, Valentina. Percepția căsătoriei și familiei în viziunea tinerilor contemporani//www.academia.edu/1045087/Percep_ia_casatoriei_i_familiei_inviziunea_tinerilor_contemporani;
16. Brînză, Seregiu, Stati, Vitalie. Articolul 201 „violența în familie” din Codzul penal suferă de grave curențe tehnico-legislative. Partea 1//Revista Națională de Drept, nr.7, 2013;
16. Papuc, Boris, Bodrug-Lungu, Valentina. Familia în contextul transformărilor contemporane//Analele științifice ale USM. Seria „Științe socioumanistice”, Vol.III, 2006;
17. Allen, Norm. Este căsătoria între persoane de același sex bună pentru societate?//Noua Revistă de Drepturile Omului, 2007, aprilie-iulie (nr.2);
17. Носкова, А. Семья перед лицом вызовов глобализирующегося мира (Заметки с европейской конференции)// Социс, №5, 2013;
18. Архангельский, В.Н. Репродуктивное и брачное поведение//Сщцтис, №2, 2013;
19. Носкова, А.В. Семейная тематика в европейской социологии//Соция, №3, 2012;
20. Носкова, А.В. Социальные аспекты решения демографической проблемы низкой рождаемости//Социс, №8, 2012;
21. Пожитнева, К.Е. семейные ценности – гарант нравственного развития общества/Социально-гуманитарное знание, №6, 2012;
22. Зубков, В.И. Опыт изучения семейного насилия в современной России///Социально-гуманитарное знание, №6, 2012;
- /Социально-гуманитарное знание, №5, 2012;
23. Меренков, А.В., Тенденции изменения семейного воспитания в современном обществе// Социс, №2, 2013;

24. Антонов, А. И. Современные демографические тенденции и аналитические прогнозы проблемы семейно-демографической политики в социальном государстве//Вестник МГУ. Серия 18, Социология и политология, №4, 2010;
25. Проневская, И.А. Феминистические исследования:количественный и качественный подходы// Вестник МГУ. Серия 18, Социология и политология, №4, 2010;
26. Смольников, А.Б. Развод-революция в семье// Вестник МГУ. Серия 18, Социология и политология, №3, 2010;
27. Щелкин, А.Г. Нетрадиционная сексуальность (опыт социологического анализа)//Социс, №6, 2013;
28. Собкин, В.С., и др. Влияние социальных факторов на семейный досуг дошкольника//Социс, №6, 2013;
29. Хуснутдинова, З.А., Саитгалиева, Г.Г. Проблемы формирования аудиетивного поведения в подростковой среде//Социс, №6, 2013;
30. Шевель, П.Л. Влияние менталитета по отношению к инвалидам//Социально-гуманитарные знания, №3, 2013;
31. Елютина, М.Э., Исаева С.А. Причины развода в третьем возрасте//Социс, №9, 2012;
32. Орлова, Н.А. Родительские практики в восприятии подростков//Социс, №9, 2012;
33. Вдовина, М.В. Регулирование межпоколенческого конфликта в семье//Вестник МГУ, Серия 18, Социология и политология, №4, 2008;
34. Иванова, Е.И. Проблема поколений и воспроизводство населения: теоретические подходы и реальность//Социс, №4, 2012;
35. Лысова, А.В. О границах радикальной феминистской теории в объяснения насилия в семье//Социс, №4, 2012;
36. Бурова, С.Н., Демидова, А.В. Тенденции исследования семьи в советской и постсоветский периоды//Социс, №12, 2008;
37. Голод, С.И. Социолого-демографический анализ состояния и эволюции семьи//Социс, №1, 2008;

